

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: J. Š., zastoupeného JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem, sídlem Bašty 413/2, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 8. 2018, č. j. MPSV-2018/162707-921, a ze dne 20. 8. 2018, č. j. MPSV-2018/167214-921, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 9. 2020, č. j. 34 A 31/2018 - 75,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce ani žalovaný **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Tomáši Truschingerovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši **1 573 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobce požádal o dávku na úhradu nákladů na zakoupení stolního počítače pro syna. Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně (dále jen „úřad práce“) ze dne 28. 5. 2018 žalobci nebyla přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu odůvodněných nákladů dítěte a zajištění nezbytných činností sociálněprávní ochrany dětí

podle § 2 odst. 5 písm. c) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, neboť nebyla prokázána odůvodněnost nákupu stolního počítače ve vztahu ke vzdělání žalobce syna. Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž „z opatrnosti“ požádal o prominutí zmeškání jeho podání, neboť si nebyl jist dodržáním lhůty. Usnesením ze dne 12. 7. 2018 úřad práce žádosti o prominutí zmeškání podání odvolání nevyhověl. Proti tomuto usnesení podal žalobce blanketní odvolání, protože byl vyzván k jeho doplnění. Žalobce požádal o prodloužení lhůty pro doplnění náležitostí odvolání; této žádosti nebylo vyhověno, vypořádána byla rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 8. 2018, jímž bylo odvolání jako opožděné zamítnuto.

[2] Žalobce požádal rovněž o dávku na úhradu nákladů spojených se zakoupením školních pomůcek pro syna v celkové výši 6 390 Kč. Rozhodnutím úřadu práce ze dne 3. 5. 2018 byla žalobci přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu odůvodněných nákladů nezaopatřeného dítěte souvisejících s jeho vzděláním nebo zájmovou činností a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálněprávní ochranou dětí ve výši 700 Kč podle § 36 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 5 písm. c) a § 37 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 8. 2018 rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

[3] Obě výše uvedená rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, v níž namítal, že byly splněny podmínky pro přiznání dávky a správní orgán měl jeho požadavkům vyhovět.

[4] Ve vztahu k soudnímu přezkumu rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2018 žalobce uvedl, že je mu doručováno velké množství písemností, neboť je účastníkem mnoha správních a soudních řízení a není v jeho silách sledovat běh jednotlivých lhůt. Správní orgány opakovaně nesprávně rozhodují ohledně požadovaných dávek a žádosti zamítají. Z důvodu zdravotního stavu zapříčiněného postupem správních orgánů (stres apod.) žalobce žádal o prominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání a doplnění odvolání. Zmeškání lhůt je dále zapříčiněno nepřetržitou péčí o syna, který je hendikepovaný. Podle žalobce je odůvodnění napadeného rozhodnutí zmatečné. Správní orgán žalobce vyzval k doplnění odvolání, čímž akceptoval včasnost odvolání, zároveň z důvodu opožděnosti odvolání zamítl. Žalobce namítal rovněž nesprávnost věcného posouzení žádosti, neboť jeho syn pro řádné studium počítač potřebuje.

[5] Rovněž vůči rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2018 namítal žalobce nesprávnost posouzení nezbytnosti pomůcek pro synovo studium, takže je tímto rozhodnutím ztěžován přístup jeho syna ke vzdělání. V žalobě podrobně polemizuje s rozhodnutím žalovaného ve vztahu k jednotlivým potřebám, na jejichž zakoupení byla dávka mimořádné okamžité pomoci požadována.

[6] Krajský soud ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2018 shledal, že odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo skutečně opožděné, ačkoli byl žalobce řádně poučen. Soud rovněž zhodnotil, že žalovaný rozhodl po právu, když nevyhověl žádosti žalobce o prominutí zmeškání podání odvolání. Postup žalovaného, jímž vyzval žalobce k doplnění zákonných náležitostí odvolání proti usnesení o neprominutí zmeškání podání odvolání ze dne 12. 7. 2018, krajský soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2009, č. j. 1 As 4/2009 - 53, rovněž aproboval; správní orgán byl dle krajského soudu povinen vyzvat žalobce k odstranění nedostatků a poskytnout k tomu přiměřenou lhůtu, výzvou nedošlo k akceptaci včasnosti

pokračování

podaného odvolání. Krajský soud rovněž konstatoval, že žalovaný nepostupoval procesně správně, když o žádosti o prodloužení lhůty k doplnění druhého z odvolání odvolání nevydal samostatné usnesení, nicméně žalobce tím dle krajského soudu nezkrátil na jeho právech, neboť svůj postup v rozhodnutí ze dne 14. 8. 2018 odůvodnil.

[7] Ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2018 krajský soud zdůraznil, že přiznání dávky podle § 2 odst. 5 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi je založeno na správním uvážení správního orgánu. Krajský soud přitom shledal správní úvahu správního orgánu I. stupně i žalovaného přezkoumatelnou, srozumitelnou, logickou a nezátíženou libovůlí. Dávka mimořádné pomoci je poskytována na základě komplexního zhodnocení individuální celkové situace žadatele a odůvodněnosti konkrétního výdaje. Tuto dávku je na místě poskytnout tehdy, nelze-li předměty získat bezplatně nebo za úhradu z jiných zdrojů.

[8] Krajský soud přezkoumal úvahu ohledně jednotlivých položek a částek v žádosti uvedených. Odkázal přitom mj. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2018, č. j. 6 Ads 254/2017 - 24, v jiné stěžovatelově věci, podle něž účelem dávky mimořádné okamžité pomoci není, aby syn stěžovatele měl alespoň průměrné vybavení do školy, ale aby měl dostupné a funkční pomůcky, které mu umožní absolvovat výuku ve škole v nezbytném rozsahu. Krajský soud uzavřel, že přiznaná výše dávky byla dostatečná.

[9] Krajský soud z uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[10] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, v níž namítá, že mu bylo znemožněno účastnit se jednání u krajského soudu, neboť o konání jednání nebyl soudem řádně vyrozuměn a k jednání nebyl předvolán. Znemožněním účasti na jednání bylo porušeno právo stěžovatele hájit svá práva a oprávněné zájmy.

[11] Ostatní stěžovatelovy námitky uplatněné v kasační stížnosti jsou totožné s námitkami uplatněnými v žalobě a směřují proti jednotlivým důvodům rozhodnutí správních orgánů.

[12] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil s napadeným rozsudkem krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[15] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, jimiž je vázán, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] S výjimkou námitky znemožnění účasti na jednání v žalobním řízení u krajského soudu byly stěžovatelovy námitky uplatněny již v žalobě a směřují proti rozhodnutí správních orgánů. Na tyto námitky již stěžovateli odpověděl krajský soud. Stěžovatel svou kasační stížností nijak nereaguje na rozhodnutí krajského soudu, jen své žalobní námitky opakuje. V tomto rozsahu jsou námitky nepřípustné (viz např. usnesení ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019 - 63, č. 4051/2020 Sb. NSS, rozsudek ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006 - 58, rozsudek ze dne 18. 7. 2019, č. j. 1 Afs 44/2019 - 41, usnesení ze dne 5. 11. 2020, č. j. 7 Ads 243/2020 - 14). Nejvyšší správní soud se proto těmito námitkami nemohl zabývat.

[17] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k posouzení jediné přípustné stížní námitky, a sice že stěžovatel nebyl krajským soudem řádně vyrozuměn o jednání.

[18] Podle § 49 odst. 1 s. ř. s., *k projednání věci samé nařídí předseda senátu jednání a předvolá k němu účastníky tak, aby měli čas k přípravě přiměřený povaze věci, alespoň však 10 dnů; kratší čas k přípravě lze stanovit v řízeních, v nichž je soud povinen rozhodnout ve lhůtách počítaných na dny. O jednání vyrozumí osoby zúčastněné na řízení.*

[19] Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu (č. l. 63-67) zjistil, že předvolání k soudnímu jednání nařízenému na den 22. 9. 2020 bylo doručeno dne 11. 9. 2020 do datové schránky stěžovatelova zástupce, jenž mu byl na jeho žádost za účelem ochrany jeho práv ustanoven usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 13. 12. 2018, č. j. 34 A 31/2018 - 35. Sám stěžovatel byl o konání jednání vyrozuměn přípisem krajského soudu ze dne 10. 9. 2020, v němž soud zdůraznil, že vzhledem k zastoupení není stěžovatelova osobní účast na jednání nutná. Dle doručky nebyl stěžovatel zastížen a písemnost byla dne 15. 9. 2020 vložena do jeho poštovní schránky. Jednání se zúčastnil pouze ustanovený zástupce stěžovatele, který podle záznamu z jednání na dotaz soudkyně potvrdil, že se stěžovatel jednání nezúčastní.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí, v čem konkrétně mělo pochybení krajského soudu při předvolání k jednání spočívat, ani nekonkretizuje, jak byl tvrzeným pochybením krajského soudu zkrácen na svých právech, resp. v čem mělo tvrzené pochybení vliv na zákonnost rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud vadu řízení, jež by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), neshledal.

[21] Doručení předvolání k jednání do vlastních rukou zákon obligatorně nestanovuje (§ 49 odst. 1 a § 51 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.), způsob doručení tedy byl v souladu se zákonem.

[22] Ustanovení § 49 odst. 1 věty první s. ř. s. předpokládá, že účastník bude předvolán tak, aby měl čas k přípravě přiměřený povaze věci, alespoň 10 dnů. Doba alespoň 10 dnů na přípravu na jednání byla v nyní projednávaném případě zachována ve vztahu ke stěžovatelovu zástupci, nikoliv však vůči stěžovateli osobně.

[23] Nejvyšší správní soud zohlednil, že stěžovatel se na jednání, o jehož konání byl vyrozuměn, osobně nedostavil, z účasti na něm se neomluvil, nepožadoval odročení jednání na pozdější termín, aby získal více času na přípravu na jednání. Jednání se zúčastnil stěžovatelův zástupce jako jeho *alter ego*, přičemž ani ten na místě proti konání jednání nic nenamítal a na dotaz soudu při jednání potvrdil, že se stěžovatel jednání nezúčastní. Pokud by měl stěžovatelův zástupce, jehož úkolem je mimo jiné hájit v soudním řízení

pokračování

kvalifikovaně jeho práva, za to, že soud zkrátil stěžovatele na jeho procesních právech, mohl a měl takovou námitku uplatnit.

[24] Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti rovněž známo, že stěžovatel vede sériové soudní spory, v nichž brojí typově obdobnými paušálními námitkami proti rozhodnutím správních orgánů. Ani z důvodů, pro něž krajský soud zamítl stěžovatelovu žalobu, ani ze stěžovatelových věcných námitek proti rozsudku krajského soudu není zřejmé, že by stěžovatelova osobní účast na jednání spolu s jeho ustanoveným zástupcem mohla vést k jinému posouzení žaloby. S ohledem na obecnost uplatněné stížní námitky a vzhledem ke konkrétním okolnostem nyní projednávaného případu proto Nejvyšší správní soud neshledal, že by pochybení krajského soudu při předvolání stěžovatele k jednání mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí krajského soudu ve věci samé.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[26] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaný sice úspěšný byl, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ovšem správní orgán ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče nemá právo na náhradu nákladů řízení, která by mu jinak podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náležela.

[27] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. 34 A 31/2018 - 35, ustanoven zástupce JUDr. Tomáš Truschinger, advokát. Hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto zároveň s rozhodnutím ve věci rozhodl i o odměně a náhradě hotových výdajů zástupce stěžovatele. Podle § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti včetně doplnění) v částce 1 000 Kč, a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Ustanovený zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna mu proto bude navýšena o sazbu této daně ve výši 21 % na výslednou částku 1 573 Kč. Částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu